

פרדוקרל מס' 120/א

מישיבת ועדת הכספים

בקרית, ת"א, יום א', טו' בתמוז תשס"ז
24.6.1956, שעה 18.45

בכחו: היו"ר י. גורי
 ח. אריאב
 י. בדר
 א. בהיר
 א. הרצפלד

מ. חזני
 א. כהן
 ז. סוזאיב
 ח. רובין

סדר היום: הספן הדיון במשכורת השופטים

היו"ר י. גורי: (מביט לחברי הועדה טבלאות הצעות-משכורת לשופטים, לפי הצעתו והצעת ח"כ בדר). בינתיים חל שינוי, לאחר שהוברר לנו כי תוספת המשפחה לחברי הכנסת מחושבת לפי 25,600 ל"י לשנה וילד, ומכיון שכך נוצר הפרד בשלב התחמוץ ב-3 לירות ובשלב העליון רק ב-1,300 ל"י בערך. אני רוצה לסאול את חברי הועדה, שבקשו להשהות את הדיון, מה יש בדעתם לומר.

א. כהן: מבקש פרטים על המצע האינפורמטיבי שהיה עם השופטים.

ז. סוזאיב: האם היתה שיחה נוספת עם השופטים?

ח. רובין: האם ידוע ליו"ר משהו על אסיפת שופטים ותכנה, או אסיפה של נציגות מורחבת של השופטים שנתקיימה ביום ו' בירושלים?

היו"ר י. גורי: לא הייתי באסיפת השופטים ואינני יודע בדיוק מה דובר עם ומה מוכם. מה שידוע לי, שהסיכום הוא כי ההצעות שהשטעתי, בידיעת הועדה, שהגיעו לידיעתם, אינן יכולות בשום פנים להתקבל על ידם. פרטים לא ידועים לי.

במגע שהיה לי עם השופטים נעשה טוב ניסיון לשכנע אותי, ובמסאעותי את הועדה, שאנחנו לא צודקים ואיננו יכולים בסום אופן להסתפק בהצעות אלו. התחייבתי בפני השופטים להביא לועדה את סיכום טענותיהם מחדש, היות ובחלק מהטענות יש אלמנט חדש.

לטענות שלהם, שיש בכמה מהן חידוש, יש אחיזה בהחלטות ועדת הכנסת על משכורת חברי הכנסת. הם שוענים שהכנסת העלתה את שכר חבריה ב-127 לירות נטו. הם גם שוענים נגד הפרטום וקרא לי את הפרטום מדפי "הארץ". אמרתי שברור כי אין בהירות יתרה בכתבה זו, אם הציבור ירצה לדעת מה תוקן. כיצד הם מגיעים ל-127 לירות? הם אומרים כי במרץ היו 238-237 וביוני 405 וההפרש הוא 167. בזה יש 31 לירות תוספת לביטוח. הם אומרים שקודם היה ביטוח 28 ל"י ועכשיו 59 ל"י, ועובדה שזה עוד 31 לירות.

י. בדר: הם שכחו דבר "קטן" - שבטלו את הייצוג.

היו"ר י. גורי: בענין אש"ל הם אמרו שהם רוצים לדעת מה זה 156 לירות אש"ל ונטיעות (הנטיעות מהוות 15 ל"י). הם עושים חשבון שחברי הכנסת אינם לנים בירושלים גיוס ד' ונמצאים כאן שנים וחצי ימים, ולפי זה יוצא שכל חבר כנסת מקבל לפחות 15 לירות ליום אש"ל וברור שזה מקנה יתרונות. הם הגיעו לסגני היו"ר עם 62 לירות נוספות ואמרו שבין השופטים יש סוגים שראויים לא פחות מסגני יו"ר הכנסת לקבל תוספת כד, ומילו נשיא ביה"ד העליון אריך לקבל לפי הצעה רק 580 פלוס 20 ל"י. הוא גם יטלם 90 ל"י יהב סגן ושופט ביהמ"ש העליון ישלם 66 ל"י. אמנם זו איננסטיטוציה זמנית, אבל בשארם לו פחות 66 לירות.

הטענה הבאה היתה על חוליות הביניים, על זה אמרתי להם שענין הביטוח זה טענה מופרכת מיסודה, טענה שברור שמי שאינו מבטח את עצמו ומשתמש בכסף לצריכה יש לו יותר מ-31 לירות לצריכה; אבל

מי למכסח את עצמו אי-אפשר לתבוע לחבר כנסת יהיה פחות מוכסח מבחינה
זו מאשר עובדי המדינה. כאמר שונה גם סבבה המסכורת שלהם, הם מקבלים
לא פחות מאשר חבר בדרגה 2-3 בהסדרות או באיזה ארגון ציבורי
אחר, ואסרתי להם שאני דוחה טענה זו.

אמר לאש"ל, דברתי בשפה רפה כי אני כל הזמן
חושב שהוצאות אש"ל הן מפרזות. אבל אסרתי ליש חברי כנסת טמוצימים
פחות ויש טמוצימים יותר. יש טענה נוספת בנוסח חדש, שהיא חלה רק
על שתי החוליות העליונות. הם מומרים שהם יודעים כי שאלת מסכורת
השרים נתעוררה מחדש ואיך שלא יהיה הביין יגיע לטולחן הדיונים.
הקשר לא נותק על פי החלטה אלא על פי מעשה שעשו השרים, והם מומרים
סניטנה הבטחה בזמן שקמה המדינה ושר המספטים הזמין כמה יוריסטים
והציע להם לעבור לממשלה כדי להקים את ביהמ"ש העליון - בטטאלו מה
יהיה עבין המסכורת הוא אמר להם שמסכורתם תהיה כמסכורת שרים
ומסכורת נשיא ביהמ"ש העליון תהיה כמסכורת ראש הממשלה. אחר כך הבטחה
זו עברה גלגולים שונים עד שהגיעה לבסוף להחלטה. הבטחה זו הופרה
והם תובעים שמסכורתם - תהיה אשר תהיה מסכורת השרים - תהיה כמסכורת
השרים. הם מומרים שהם מומרים לעצמם זכות לעורר את השאלה מחדש
אם בהסך הזמן יתברר שפסקו לשרים מסכורת יותר גבוהה, מלבד ההבטחה
שלחלק מהן אין הם טוענים.

אשר לחוליות הביניים, אין זה העיקר.
אני העליתי הצעה שלא נתקבלה בעין יפה, ונסוגותי סמנה. אסרתי שאין
לנו כל הכרח לקבוע עכשיו סופית את המסכורת לשופטי ביהמ"ש העליון
ולנשיאו. אלה הם תשעה אנשים. נשאיר לעצמנו חופש לשוב ולדון בשאלה
זו. אז אנחנו מקילים במידה רבה על עצמנו, אם אנו קובעים כעת רק
ארבע חוליות בשרשרת. במידה שאיננו בונים את השרשרת כולה, על כל
שש חוליותיה, אנחנו פחות כפופים לבנין של ההירארכיה. אני כשלעצמי
הייתי מאד מסליץ אילו חזרנו להצעה זו והתרכזנו אך ורק בארבע
חוליות של השרשרת.

ס. חזני: ולתת לשופטים העליונים מפרעות בינתיים?

היו"ר י. גורי: אפשר לתת להם בינתיים מפרעות.

ז. סונזאייב: האם אפשר להבין שהשופטים היו משלימים עם
החלטה המשאירה את שתי החוליות העליונות
בצורה כזו?

היו"ר י. גורי: אני חושב שכן. הם טענו כל הזמן סדוע נתקו
מהשרשרת של השרים. יש לי בקשה לח"כ בדר,
סיגנוז את האיום שלו - שיש לו הצעה מקורית. אם אתה עושה נסיון
להעלות הצעות שמקרבות את הקצוות, אל תדבר בשתי שפות. אם אתה מומר
את זה אחרת, אזי מאחורי הסוגסטיה תמיד מסתתרת לא הצעה אלא האיום.
תבין שזה לא מקל על הדיון.

י. בדר: זו כבר וורסיה רביעית שלי, וקשה לקרוא
לה הצעה.

א. כהן: אני רוצה להבין אם התוספת המיוחדת, בגלגולה
האחרון, היא תוספת מיוחדת מסט, או שזה
חיסוב שלך לפני נתק.

היו"ר י. גורי: לא. זו תוספת של הוצאות מיוחדות כולל
ספרות. גם הועדה תרצה לחפש דרך לאחד את
הטולחן הזה, כשלעצמי הייתי מחפש זאת לא בדרך של העלאת היסוד אלא
בדרך של התוספת המיוחדת - להגדיל אותה בחולירת מסויימות. מסוים שאינני
יכול לומר שזו ההצעה המוצלחת ביותר, להציע 15 לירות שוות לכולם -
אף על פי שהצעתי זאת, הרי מתוך עייפות ויצירת הנסמה שאנחנו מענים
אחד את השני במשך שבועות אפשר היה להגיע גם להצעות גלתי הגיוניות.
נדמה לי שבמה שאסרתי יש כבר אימפלוקציה של הבעת דעה מסויימת.

י. בדר: בכל זאת מדוני לא סיפר לנו על דבריו של
נשיא בית-המשפט העליון.

היו"ר י. גורני:

איבני יכול לומר שהוא לא דיבר אתי על נושא של מסכורת השופטים, דעתו לא נוחה. הוא חושב שאנחנו עלולים להביא לידי זעזוע קשה את השרות הסיפורי והוא סזהיר את הועדה באמצעותי, מפני מטגה כבד, לפי דעתו. זה היה נושא הסיחה.

א. הרצפלד:

בעצם כל כך התקרבו, שאין מה לדבר יותר. אולי יש מקום להצביע קודם כל ענין אחד: אם מנתקים את ימי החוליות העליונות או לא.

היו"ר י. גורני:

אני חושב שהצעת ח"כ הרצפלד היא מאד הגיונית ואני מסליץ ללכת בדרך זו.

הם אמרו לי עוד דבר אחד: שאנחנו צריכים לתת להם תוספת מיוחדת כדין הסגנים. אמרתי להם שזה לא חוקי. אמרתי להם שאילו עשינו זאת לא בי חברי הכנסת זה היה חוקי; לגבי השרים זה נוטל בספק. על זאת הם אמרו: מדוע ועדת הכספים, כשנוכחה לדעת שהדבר בלתי חוקי, לא באה לומר שצריך לתקן זאת? אמרתי שזה יבוא עכשיו על תיקונו ולא נעשה דבר בלתי חוקי. לא היתה תשובה בפי על השאלה, מדוע לא תקנו זאת כשתוקנה פקודת מס הכנסה. הנקודה היא עדינה מאד. בסיכומי של דבר, באמצעותי הם לוחצים את הועדה קשה מאד בכמה נקודות.

אני שואל את חברי הועדה אם הם מוכנים, לא להחליט התלטה עקרונית שהם מצמידים את השרים לשופטים העליונים, ולא לדחות את הדיון למספר שבועות.

א. בהיר:

אני מציע לעשות זאת בצורת שאלות לחברים ולא בהצבעה.

א. כהן:

אני בעד זה, עם מפרעות.

א. הרצפלד:

בעד.

י. גורני:

יש לי כמה ספיקות בענין זה. ספק אחד הוא בענין היום הקובע. מה שלא נעשה לגבי מסכורת שופטים עליונים, נצטרך לתת להם זאת מאותו תאריך שאנחנו נוהגים ליתר השופטים. אבל מעולם לא אראה סגנה לעשות אותו דבר לגבי השרים; הם עד היום לא רוצים בהעלאת מסכורת. על כן איבני יכול להגיד שאני רואה בנקודה זו קשר בין שופטים ושרים.

הסתייגותי הסניה: אני נגד כל דמי ייצוג באיזו צורה שהיא. אני רואה כך גם דמי ייצוג של סגני יו"ר הכנסת. אני מעדיף לתת ליו"ר הכנסת 500 לירות יותר ממסכורת מאשר דמי ייצוג. הוא הדין סגני היו"ר. אל נסכח שלמסכורת השופטים הסחוזים תהיה מכל מקום השפעה על מסכורת השופטים העליונים. ההסדר הזה, שאנחנו דוחים את הענין של החוליות העליונות, לא יתן לנו הרבה, אבל בכל זאת אם כולם מסכימים - אחרי ההסתייגויות שלי לא אהיה המפריע.

ח. רובין:

לא בדקתי את פקודת מס הכנסה ואת חוק השופטים אבל נראה לי שגם בענין הוצאות מיוחדות באיזו צורה שהיא הדבר טעון תיקון בחוק השופטים, ואני בעד התיקון הזה. בשום פנים איבני רוצה שבענין כמו מסכורת השופטים יהיה איזה שהוא פקטור, ולו הקל ביותר, לגבי חוקיות החלטתנו. מה שלא נסכח, אני חושב שצריך להביא הצעת תיקון חוק השופטים ולעשות זאת במהרה.

י. גורני:

מבחינה מסוימת אתה טועה טעות בטורה.

ח. רובין:

אם יוחלט בענין הניתוק, אני לא כל כך מתלהב מזאת אבל לא מעכב את הגאולה.

היו"ר י. גורני:

האמת היא שיש קצת טעות מצדו של ח"כ גורני. אין כלל להעלות על הדעת שלאחר ניתוק השופטים העליונים אנחנו עוד כפופים ל-1 ביו"ר. ברגע שנתקנו אנחנו יכולים להחליט על 1,7, אבל אין עלינו חובה להחליט כך. ברגע שאנחנו מנתקים את הקשר - נתקנו אותו גם מבחינת התחולה.

ויני רואה שהחלטה שתקבל כאן, תשפיע לרעה על מאמץ.

י. גור:

היו"ר י. גור:
גם שופטי בט"ס העליון, אם הם מקבלים את המהלך הזה אינם יכולים בשום פנים לתנוע זמא. מני, אשר עומד על כך וזאת חולה אריכה להיות מ-1 ביולי ואין להפלות את השופטים מבחינה זו מאשר עובדי הסדינה - מני-אומר שברגע שנתקנו את הקשר לגבי החוליות העליונות אין חלה עלינו חובה כזאת.

אחרי ששמעתי זאת, אני כמובן מתנגד לניתוק.

י. גור:

היו"ר י. גור:
אבל לא זה הדבר הקובע בענין זה. גם מני מתנגד לתוספת נציגות וביחוד לתוספת הנושאת תוספת-יוקר, וזה בסבילי אחד הניסוחים מדוע אני מציע את הניתוק. נשמיר את ענין תוספת הייצוג פתוח לגבי שופטי ביהמ"ס העליון - שלגביהם שאלה זו חריפה יותר מאשר לגבי שאר סוגי השופטים. אם זה יביא אותנו לכך שנחליט לבטל את דמי הייצוג גם לטובי יו"ר הכנסת, בלך בכרון חד-סטרי.

אשר לדברי ח"כ רובין, הענין פשוט מאוד: שמעו מפי טר קטרון וגם מפי אר ברנס, שאפשר להסיר - לגבי שכירים - בסכום מסויים, ולא עומדת שאלה. מה שאין כן אם מנחנו אומרים שזו תוספת נציגות. ככל הניסוחים שעמדתי עליהם אני מאד מסליץ, כי נסתבך הרבה פחות, וניטיב לעלות אם ננתק את הקשר בין שופטי ביהמ"ס העליון ונשיאו ובין שאר השופטים.

האם איננו יכולים להשאיר ענין זה חפטי למעובינים, לבחירתם?

א. הרצפלד:

אני מציע לא לעורר את ענין התחולה. אינני מעלה על הדעת שהם יקבלו זאת בתאריך מאוחר יותר.

ח. רובין:

ס. חזני:
אני מצביע בעד ניתוק בחיני שלא נדבר עכשיו על התחולה ולא נקבע מסמרות. לי נראה שבשעה שנגיע לענין התחולה והשופטים יעמדו על כך - אני אהיה בעד ה-1 ביולי. דעתי אינה נוחה מהתחולה של 1.7 גם לגבי יתר הסוגים של השופטים, כי הם מנסים לשכנע אותנו שאין דינם כדין שאר עובדי הסדינה כשהדבר אינו טוב להם, ולהיפך. אבל אם בכל זאת יקבע תאריך זה לגבי יתר דרגות השופטים והשופטים העליונים יעמדו על כך, יצטרכו גם לגביהם לקבוע תריך זה. אבל אינני מציע לקבוע מסמרות בענין זה.

ח. אריאב:
אינני רואה אסון אם נקבע עכשיו גם את מסמרות השופטים העליונים, כי מסמרותיהם בלאו הכי אינן פחותות מסמרות הסרים וראש הממשלה. היום נתונה לי מסכות חוקית לקבוע את מסמרות כל השופטים, ואני קובע אותה. מכיון שהיא אינה פחותה מסמרות הסרים וראש הממשלה, אני בעד זה שנקבע אותה.

א. כהן:
דעתי אינה נוחה מהאפשרות שגורי מעורר אותה, שתהיה תחולה אחרת לגבי השופטים אם ננתק, ומהערותיו של חזני. אני סרגיש הרגשה של אי-אדק כלפי הענין וכלפי האנשים. השופטים הגישו בקשה לדון בענין. אילו החלטנו בענין בהקדם, היתה מסמורתם מסתנה אולי בחודש מני. מנחנו יושבים בניחותא ומני אומר שזה אינו כשורה. אני בפירוש אומר שהניתוק מוצדק באופן מוסרי רק אם אין כל ספק שכל תחולה שתהיה לגבי יתר השופטים תהיה לגבי מולם.

היו"ר י. גור:
אינני קובע שום מסמרות בענין זה. השבתי שום הם מסמרות עם הסרים, הם נוטעים בטרובה אחת. ייתכן מאוד שהם עצמם ל ידרשו זאת, אבל אינני קובע שום מסמרות. השולחן חלק לגמרי בענין זה. לא קובעים לא הן ולא לאו, ולכן אל יקטרו חברי הרעה את השיקולים שהם עם הערתי. כאילו לאמרתי זאת, ואני מתחייב - בויתוח שיהיה לנו לא להזכיר מה שאמרתי בענין זה. לגוף הענין, אני מסוכנע שניטיב לעשות.

א. כהן:
אפשר לתקן את הצעתך, במובן זה: (א) מנחנו במתקים; (ב) התחולה תהיה שונה?

הינו"ר י. גורני:

אין לי כל התנגדות לכך.

ס. חזני:

אני מוסיף תיקון אחד: גם ירצו בכך.

הינו"ר י. גורני:

הצעת ח"כ זרימב היא לקבוע עכשיו את כל החוליות; הצעה שנייה - לנתק את הקשר עכשיו, לפי שעה, אבל כבר לקבל החלטה שמה שלא נחליט ומה שתהיה הטשכורת - התחולה היא אחידה. וח"כ חזני מוסיף: אם ירצו בכך, אם הם לא ירצו בכך לא נכוף עליהם בניגוד לרצונם ואין צורך להעמיד זאת להצבעה פורמאלית.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת ח"כ זרימב - 1

בעד ההצעה השנייה, כנ"ל - רוב.

הינו"ר י. גורני:

נעבור לשאר הטשכורות.

י. בדר:

כיון שהיה בסיון בלתי נעים, אני מציע שבכרר קודם כל שתי בקורות שנשארו: ענין פרטומים רשמיים וענין ותק.

הינו"ר י. גורני:

מה שנוגע לפרטומים רשמיים, אמרנו כולנו שהטופטים יקבלו חיצים אין הם את כל הפרטומים הרשמיים שיש להם שייכות למשפט.

י. בדר:

בגיד: שטר המשפטים קבע אותם כנושאי אופי משפטי.

סיכום: לקבל את ההחלטה הנ"ל, בתיקון ח"כ בדר, לגבי פרטומים רשמיים.

הינו"ר י. גורני:

לגבי ותק יש שתי הצעות: א) להשאיר כמו שהיא; ב) להוסיף 2% לסך עשר שנים. אני חושב ששורת ההגיון מחייבת שתחילה נצביע על בקורות היסוד. היא לחוליה הראשונה בדמה לי שאין חילוקי דעות - שזה 408 פלוס 15.

ס. חזני:

אני מציע 420 ולא 423, כמו ח"כ בדר. אני רוצה להגיע למבנה כזה: טשכורת יסוד של גורי, ובכל זאת בנוס להתקרב לבדר על ידי דירוג בתוספת הסיווחות. אני אומר: 12 לירות הוצאות סיווחות. אחר כך בדר עולה בין יופט שלום לשופט שלום ראשי ב-35 לירות, בחוליה הבאה ב-50 ואחר כך ב-30, אם אני עומד על הטבלה של גורי ביהוס למשכורת יסוד - כדי לא להגדיל אותה בלי גבול - יוצא ביהוס לנסו שבדר רוצה, ב-14 לירות יותר מאשר לפי הצעת גורי בשופט שלום ראשי (445 בהשואה ל-441); אחר כך הצעת בדר היא פלוס 34 לירות לגבי גורי, בנוס, ואחר כך פלוס 28. אם ח"כ בדר יטביח להתבסס על המבנה של גורי ביהוס למשכורת היסוד, מתחנה דבר מאד בלתי הגיוני. אני מציע להתבסס על היסוד של גורי.

אני מתחיל ב-12 לירות תוספת סיווחות לשופט שלום. אז זה 420 ל"י, לפי בדר. אם אני רוצה להגיע לשופט שלום ראשי, אני אומר: פלוס 24 ל"י - 453. עד כאן אני הולך עם בדר. הלאה אינני יכול ללכת אתו, כי אם להגיע לנסו שלך בדרגה הבאה אני צריך לתת לו 60 לירות תוספת סיווחות. כאן אני אומר: 48 ל"י.

הינו"ר י. גורני:

אני מציע שנחליט על החוליה התחתונה ועל משכורת נשיא ביט"ש מחוזי נשו, כולל התוספת הסיווחות, ונשב עם השופטים ובגיד להם; זו המסגרת; אשר לחוליות הביניים אנו מוכנים לשמוע את דעתכם, זה חשוב מאד, כי פה ענין ההירארכיה הוא רגיש מאד.

ח. אריאב:

היות ואני מתאחד עם הצעות גורי ובדר
והיות ואין לי תקרה שאטכנע אתכם, אני
לקבוע את המסכורת עד הסופט העליון, ואני
סציע אותה מ-420 עד 620.
סציע

הינ"ר י. גורי:

אחרי שנותק הקשר, מה אתה סציע לסופט סחוזי?

א. כהן:

אולי אפשר בכל זאת לדעת מה הסופט
הסחוזי יקבל לפי הצעתך?

ח. אריאב:

גם אז הצעתי וגם היום אני סציע את
החלוקה הפנימית להטאיר לדיון אתם. ספני
זאת הצעתי מ-420 עד 620, ועל החלוקה בדרגות אפשר לדון אתם. אם
החלטתם לנתק את שתי הדרגות העליונות, לפי זה יקבעו את החלוקה
ביניהם. אלא הצעתי סתבססת בלי ענין ההוצאות המיוחדות.

י. בדר:

אני סציע לדחות את היסובה.

הינ"ר י. גורי:

מה שנסאר לנו לסיכום סחר הוא: א) ענין
הגבול למעלה; ב) על חוליות הביניים
ניסלך בדעת הסופטים; ג) ענין הותק.

----->